

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Георги Иванов Митов, Софийски университет „Св. Климент
Охридски“, Юридически факултет, научна специалност
Наказателнопроцесуално право

относно конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност История на държавата и правото в Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство, публикуван в ДВ, бр. 4 от 12 януари 2024 г.

I. ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНКУРСА

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност История на държавата и правото е обявен за нуждите на Юридическия факултет в Университета за национално и световно стопанство.

Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 626/11.03.2024 г. на Заместник-ректора по научноизследователската дейност на Университета за национално и световно стопанство.

На първото заседание на научното жури, проведено на 13.03.2024 г. ми е възложено да изготвя становище.

II. КРАТКА ИНФОРМАЦИЯ ЗА КАНДИДАТА

Единствен кандидат в обявения конкурс за академичната длъжност „доцент“ е гл. ас. д-р Нели Георгиева Радева от катедра „Публичноправни науки“ на Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство.

Нели Радева е завършила през 2005 г. право в Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство. През 2009 г. получава магистърска степен по Българската история в Балканския и Европейския югоизток в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. През 2018 г. получава образователната и научна степен доктор по история на правото във Великотърновския университет „Св. Св. Кирил и Методий“.

От 2008 г. е избрана за асистент в Юридическия факултет на Университета за национално и световно стопанство, а от 2020 г. е избрана за главен асистент. В периода от 2016 – 2018 г. е академичен наставник по проект „Студентски практики“.

III. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ

Гл. ас. д-р Нели Георгиева Радева е изпълнила количествените и качествените изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Съветът по хабилитация на Университета за национално и световно стопанство е дал положително становище за потенциалния кандидат в конкурса гл. ас. д-р Нели Георгиева Радева.

IV. ОЦЕНКА НА УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКАТА ДЕЙНОСТ НА КАНДИДАТА

Познавам Нели Радева от повече от осем години. С интерес наблюдавам нейното научно творчество, преподавателска дейност и кариерно развитие. За нея може да се каже, че успя в кратки срокове да се утвърди като задълбочен учен в областта на историята на държавата и правото, към който се отнасят с авторитет в научните среди.

Тя е отзивчив и добър колега, ползващ се с уважение в академичната общност.

Студентите с удоволствие посещават нейните занятия и споделят положителни отзиви за стила и метода на преподаване и степента на научно й познание.

Представените справки в конкурсната документация показват изпълнение на минималните изисквания за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ в тази част.

V. КРАТКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ПРЕДСТАВЕНИТЕ НАУЧНИ ТРУДОВЕ/ПУБЛИКАЦИИ

1. Хабилитационният труд представлява монография на тема „По някои въпроси за българското обичайно наказателно право“, С.: Авалон Пъблишинг, 2023, ISBN: 978-954-9704-45-7, с обем от 265 страници.

Монографическият труд на гл. ас. д-р Нели Радева е посветен на изключително интересна тема – обичайното българско наказателно право. В правната ни литература няма подобно задълбочено научно съчинение, посветено на тази проблематика.

Авторът дава интересен ракурс на научното изследване, като подлага на задълбочен и многопластов анализ известните писани източници на правото и „взаимодействието“ им с обичайното наказателно право по българските земи за един доста продължителен исторически период – от Първата българска държава, през Средновековието и османското владичество до приемането на Наказателния закон от 1886 г. в следосвобожденска България. Монографията дава значителен принос в теорията на историята на държавата и правото, но същевременно е полезна и за наказателното право с разработване на основните наказателноправни институти на средновековното обичайно наказателно право.

В глава първа посветена на сравняването на обичайните разпоредби с някои неюридически извори и славянски закони в епохата на средновековната българска държава се прави успешен опит за разкриване на взаимното влияние

на различни писани извори на Балканите (Крумовите закони, отговорите на папа Николай I по допитванията на българите, Еклогата, Закона за съдене на людетe, Земеделския закон, Прохирона и други) с обичайното българско наказателно право. Тази част не е само анализ на съответните източници, а представлява изследване на сложните връзки и влияния на обичайното право с тях на фона на съответните междудържавни и икономически отношения (особено при царските грамоти и международните договори).

Втората глава проследява развитието и прилагането на българското обичайно право в периода на османското владичество. Независимо от малкия обем на тази част, авторът е разкрил най-съществените моменти от политиката на Османската империя за запазване на някои правила на обичайното право в българските земи и запазването на част от институциите на християнското население.

Приносен характер има и трета глава, в която се разглежда влиянието върху българското обичайно право от правото на съседните балкански държави и Русия. Разкриването на спецификата на всяка държава е направено с оглед на конкретните социалноикономически и политически особености на всяка държава и това прави много по-лесно разбиране им.

Четвъртата глава е „най-ценната“ в изследването, тъй като тя разглежда основните наказателноправни категории в средновековното обичайно наказателно право. Умело и с правилен съвременен методологически подход са разкрити особеностите на институтите на обичайното право. Систематизирането им по съвременната структура на наказателното право позволява разкриването на специфичните им особености и разлики с писаното наказателно право.

2. Представените от гл. ас. д-р Нели Радева други трудове за участие в конкурса (1 студия, 17 статии и 1 помагало) съответстват на минималните национални изисквания в професионално направление 3.6 Право, съгласно ЗРАСРБ, и отговаря на условията за заемане на академичната длъжност

„доцент” в съответствие с ППЗРАСРБ и допълнителните изисквания на Университета за национално и световно стопанство.

Тези произведения показват широтата на научните интереси на кандидата в областта на историята на правото. В тях проличава още веднъж задълбочеността и всеобхватността на Нели Радева при анализиране и разработване на отделни проблеми и търсенето на тяхното място и взаимовръзка в разглежданата материя.

VI. ОЦЕНКА НА ОСНОВНИТЕ НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ НА КАНДИДАТА

В хабилитационния труд могат да се посочат множество общи и конкретни приносни моменти с научна и теоретико-практическа значимост (някои от които бяха вече посочени). Споделям и подкрепям посочените от кандидата приносни моменти в Справката за оригинални научни приноси. Мога да посоча допълнително някои приносни моменти в рецензирания труд.

Монографичният труд е първото цялостно и комплексно изследване на средновековното обичайно наказателно право, което може да бъде посочено като самостоятелен принос.

На основата на задълбочен анализ на историческите източници авторът изгражда цялостна система на институтите на средновековното обичайно наказателно право. Сполучливо е разкрита взаимовръзката с писаното и обичайното право на другите балкански държави и взаимното влияние на писаните закони и обичайното наказателно право.

При разкриването на характеристиката и спецификата на отделните наказателноправни институти е търсена проекция им с оглед на съвременните наказателноправни разбирания, като е отчетена историческата обусловеност от конкретните общественopolитически, икономически, религиозни и етнически особености. Това е принос в теорията на историята на правото и наказателното право.

Работата е четивна, правилно структурирана и това я прави лесна за ползване. Написана е на точен юридически език. Поддържаните становища са обосновани и изразяват авторската позиция. Изворите и литературните източници са коректно цитирани. Направените изводи в изследването показват широката теоретична подготовка на автора по материята и възможността за задълбочен анализ на литературните източници.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изразеното положително становище по представените произведения и общата оценка за научно-преподавателската дейност на гл. ас. д-р Нели Георгиева Радева и с оглед на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за приложението му ми дават основание да изразя категорично становище, че кандидатът притежава необходимите качества и отговаря на условията за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“, обявен от Университета за национално и световно стопанство за нуждите на Юридически факултет в област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност История на държавата и правота и може да заеме тази академична длъжност.

Затова предлагам на почитаемото научно жури да предложи на Факултетния съвет на Юридическия факултет да избере гл. ас. д-р Нели Георгиева Радева на академичната длъжност „доцент“.

Изготвил становището:

12.04.2024 г.

проф. д-р Георги Митов

S T A N D P O I N T

From Prof. Dr of legal sciences Georgi Ivanov Mitov, Sofia university “St Kliment Ohridski”, Faculty of Law, scientific field Criminal Procedure Law

regarding the competition for the academic position of Associate Professor in the field of higher education 3. Social, Economic, and Legal Sciences, professional direction 3.6. Law, scientific specialty History of State and Law at the Law Faculty of the University of National and World Economy, published in the State Gazette, issue 4 of January 12, 2024.

I. INFORMATION ABOUT THE COMPETITION

The competition for the academic position of "Associate Professor" in the field of higher education 3: Social, Economic, and Legal Sciences, professional direction 3.6. Law, scientific specialty History of State and Law, is announced for the needs of the Law Faculty at the University of National and World Economy. I am participating in the scientific jury for the competition according to Order No. 626/11.03.2024 from the Vice-Rector for Research at the University of National and World Economy. At the first meeting of the scientific jury, held on 13.03.2024, I was assigned to prepare a standpoint.

II. SHORT INFORMATION ABOUT THE CANDIDATE

The sole candidate in the announced competition for the academic position of "Associate Professor" is Chief Assistant Dr. Neli Georgieva Radeva from the Department of Public Law Sciences at the Law Faculty of the University of National and World Economy.

Neli Radeva graduated in 2005 with a degree in law from the Law Faculty of the University of National and World Economy. In 2009, she obtained a master's degree in Bulgarian History in the Balkans and Southeastern Europe at Plovdiv University "Paisii Hilendarski". In 2018, she earned the educational and scientific degree of Doctor of Legal History at Veliko Tarnovo University "St. Cyril and St. Methodius".

Since 2008, she has been appointed as an assistant at the Law Faculty of the University of National and World Economy, and since 2020, she has been appointed as a chief assistant. From 2016 to 2018, she served as an academic mentor on the "Student Practices" project.

III. FULFILMET OF THE REQUIREMENTS FOR THE ACADEMIC POSITION

Chief Assistant Dr. Neli Georgieva Radeva has met the quantitative and qualitative requirements for the academic position of "Associate Professor."

The Habilitation Council at the University of National and World Economy has issued a positive opinion for the potential candidate in the competition, Chief Assistant Dr. Neli Georgieva Radeva.

IV. EVALUATION OF TEACHING ACTIVITY OF THE CANDIDATE

I have known Neli Radeva for more than eight years. I have watched with interest her scholarly work, teaching activities, and career development. It can be said that she has quickly established herself as a profound scholar in the field of the history of state and law, to whom the academic community refers with authority.

She is a responsive and kind colleague, respected in the academic community.

Students enjoy attending her classes and share positive feedback about her teaching style and method, as well as her depth of knowledge.

The reports presented in the competition documentation show that she has met the minimum requirements for participation in the competition for the academic position of "Associate Professor" in this area.

V. A BRIEF OVERVIEW OF THE SUBMITTED ACADEMIC WORKS/PUBLICATIONS

1. The habilitation work is a monograph titled "On Certain Issues of Bulgarian Customary Criminal Law," published by Avalon Publishing in 2023, ISBN: 978-954-9704-45-7, with a total of 265 pages.

The monographic work by Chief Assistant Professor Dr. Neli Radeva is dedicated to an extremely interesting topic—Bulgarian customary criminal law. In our legal literature, there is no similar in-depth scholarly work dedicated to this issue.

The author provides an interesting perspective on the scientific investigation, conducting a thorough and multifaceted analysis of the well-known written sources of law and their "interaction" with the customary criminal law in the Bulgarian lands over a significant historical period—from the First Bulgarian Empire, through the Middle Ages and Ottoman rule, to the adoption of the Penal Code of 1886 in post-liberation Bulgaria. The monograph makes a significant contribution to the theory of the history of state and law, while also being useful for criminal law by developing the main penal law institutes of medieval customary criminal law.

In the first chapter dedicated to comparing customary provisions with some non-legal sources and Slavic laws during the era of the medieval Bulgarian state, a successful attempt is made to reveal the mutual influence of various written sources in the Balkans (Krum's laws, responses of Pope Nicholas I to inquiries from the Bulgarians, the Ecloga, the Law on Judging People, the Agricultural Law, the Prochiron, and others) with Bulgarian customary criminal law. This section is not merely an analysis of the respective sources but represents a study of the complex relationships and influences of customary law with them against the backdrop of corresponding inter-state and economic relations (especially in the case of royal

charters and international treaties).

The second chapter tracks the development and application of Bulgarian customary law during the Ottoman rule. Despite the small size of this section, the author has revealed the most significant aspects of the policy of the Ottoman Empire in preserving certain rules of customary law in Bulgarian lands and maintaining some of the institutions of the Christian population.

The third chapter also makes a significant contribution by examining the influence on Bulgarian customary law from the laws of neighboring Balkan states and Russia. The specificity of each country is revealed with regard to their particular socio-economic and political features, which facilitates a much easier understanding of them.

The fourth chapter is considered the "most valuable" in the study, as it examines the main categories of criminal law in medieval customary criminal law. Skillfully and with a correct contemporary methodological approach, the characteristics of the institutions of customary law are revealed. Their systematization according to the modern structure of criminal law allows for the disclosure of their specific features and differences from written criminal law.

2. The additional works submitted by Chief Assistant. Dr. Neli Radeva for participation in the competition (1 study, 17 articles, and 1 teaching aid) meet the minimum national requirements in professional field 3.6 Law, according to the Law on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria, and comply with the conditions for appointment to the academic position of "associate professor" in accordance with the Regulation on the Development of the Academic Staff of the Republic of Bulgaria and the additional requirements of the University of National and World Economy.

These works demonstrate the breadth of the candidate's scholarly interests in the field of legal history. They once again reveal the depth and comprehensiveness of Neli Radeva's analysis and development of individual issues, as well as her exploration of their place and interrelation within the subject matter under consideration.

VI. ASSESSMENT OF THE MAIN SCIENTIFIC AND SCIENTIFIC-APPLIED CONTRIBUTIONS OF THE CANDIDATE

The habilitation thesis encompasses numerous general and specific contributions of scientific and theoretical-practical significance (some of which have already been mentioned). I endorse and support the contributions highlighted by the candidate in the Statement of Original Scientific Contributions. Additionally, I can point out some contributory aspects in the reviewed work.

The monograph represents the first comprehensive and thorough investigation into medieval customary criminal law, which can be recognized as a distinct contribution.

Based on a profound analysis of historical sources, the author constructs a comprehensive system of institutions within medieval customary criminal law. The interconnection with the written and customary law of other Balkan states is effectively elucidated, as well as the mutual influence between written laws and customary criminal law.

When unveiling the characteristics and specifics of individual criminal law institutions, their projection in light of contemporary understandings of criminal law is sought, taking into account the historical context of specific socio-political, economic, religious, and ethnic features. This contributes to the theory of the history of law and criminal law.

The work is readable, properly structured, making it easy to use. It is written in precise legal language. The maintained opinions are well-founded and express the author's position. Sources and literary sources are correctly cited. The conclusions

drawn in the study demonstrate the author's broad theoretical preparation on the subject matter and the ability to conduct in-depth analysis of literary sources.

VII. CONCLUSION

The expressed positive opinion on the submitted works and the overall assessment of the academic and teaching activities of Chief Assistant Dr. Neli Georgieva Radeva, in accordance with the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and its implementing regulations, give me grounds to unequivocally state that the candidate possesses the necessary qualities and meets the requirements to participate in the competition for the academic position of "Associate Professor" announced by the University of National and World Economy for the needs of the Faculty of Law in the field of higher education 3. Social, economic, and legal sciences, professional direction 3.6. Law, scientific specialty History of State and Law, and can assume this academic position.

Therefore, I propose to the esteemed academic jury to recommend to the Faculty Council of the Faculty of Law to appoint Chief Assistant Dr. Neli Georgieva Radeva to the academic position of "Associate Professor".

April 12, 2024

The standpoint is prepared by:

Prof. Dr. of legal sciences Georgi Mitov